

Kierownik Katedry Urologii i Andrologii
Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU
Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
Katedra Urologii i Andrologii
ul. M. Curie Skłodowskiej 9, 85-094 Bydgoszcz
tel./fax 52 585 6080
e-mail: katurol@cm.umk.pl

Ocena

Rozprawy doktorskiej lek. Karolina Semczuk-Kaczmarek

**pt „Ocena częstości występowania objawów ze strony dolnych dróg moczowych
(LUTS) u mężczyzn z chorobami układu sercowo-naczyniowego”**

1. Uwagi ogólne i redakcyjne

Rozprawa doktorska lek. Karoliny Semczuk-Kaczmarek pt. „Ocena częstości występowania objawów ze strony dolnych dróg moczowych (LUTS) u mężczyzn z chorobami układu sercowo-naczyniowego” napisana jest w sposób typowy dla klinicznej pracy doświadczalnej. Praca zawiera 72 strony wydruku komputerowego podzielonego na 7 rozdziałów, wykaz stosowanych skrótów, spis rycin, spis tabel, opinię komisji bioetycznej oraz streszczenia w języku polskim i angielskim. Rozprawę opatriono 12 rycinami i 5 tabelami. Spis piśmiennictwa zawiera 75 pozycji w tym pozycje nowe (do 10 lat) stanowią około 60%. Wiele starszych artykułów to kluczowe pozycje dla zrozumienia rozprawy, dotyczą one zagadnień patofizjologii dróg moczowych, jak np. prace Waldena czy Kupelian. Inne starsze prace to przełomowe badania kliniczne w dziedzinie urologii czynnościowej, takie jak PLESS, PROSCAR czy MTOPS wydają się niezbędne dla przedstawienia pełnego obrazu zagadnienia. Drobne pomyłki, np. ta na str. 59 " dane z literatury" - powinno być

"dane z piśmiennictwa" nie umniejszają wartości pracy.

2. Merytoryczna ocena pracy

Uzasadnienie podjęcia tematu Autorka szeroko przedstawiła we wstępie, opisując epidemiologię, czynniki ryzyka i powiązania między objawami z dolnych dróg moczowych a chorobami sercowo-naczyniowymi u mężczyzn. Należy z całą mocą podkreślić, iż wybór tematu pracy jest nie tylko trafny z punktu widzenia konieczności rozwiązywania istotnych zagadnień klinicznych, ale świadczy o nowoczesnym spojrzeniu na procesy biologiczne obserwowane przez Doktorantkę, jak i jej Promotora. Próba powiązania procesów i zjawisk w obrębie różnych dziedzin medycyny, świadczy o niezwykle wnikliwej obserwacji nowoczesnych trendów w nauce. Oczywistym jest fakt, iż próba opisanie i przygotowanie czytelnika do analizy tych zagadnień jest trudna i wymaga kunsztu jak i szerokiej znajomości tematu, czym się wykazała Doktorantka. Opis wiążący objawy z dolnych dróg moczowych i z występowaniem chorób sercowo-naczyniowych u mężczyzn doskonale przedstawia zmiany zachodzące w przypadku zespołu metabolicznego i zaburzeń endokrynologicznych osi przysadka - gonady, co prowadzi do progresji przerostu prostaty i pojawienia się objawów z dolnych dróg moczowych. Doktorantka świetnie powiązała te zespoły kliniczne z dysfunkcją produkcji tlenu azotu w nabłonku gruczołowym, śródbłonku naczyń oraz podścielisku włóknisto-mięśniowym.

Wstęp daje podstawę do zaprezentowania celu pracy, który wynika z poszukiwań odpowiedzi na pytanie o częstość występowania objawów ze strony dolnych dróg moczowych w populacji mężczyzn hospitalizowanych w I Katedrze i Klinice Kardiologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z powodu chorób układu sercowo-naczyniowego (choroby wieńcowej, niewydolności serca i migotania przedsionków). Doktorantka zamierza również zbadać zależność pomiędzy występowaniem objawów ze strony dolnych dróg moczowych oraz stopniem ich nasilenia a obecnością klasycznych czynników ryzyka sercowo-naczyniowego w badanej populacji

pacjentów, określić stopień nasilenia objawów LUTS w poszczególnych grupach pacjentów (choroba wieńcowa vs niewydolność serca vs migotanie przedsionków) oraz określić implikacje kliniczne wynikające z leczenia schorzeń układu sercowo-naczyniowego i ich potencjalnego wpływu na redukcję stopnia nasilenia objawów LUTS.

Przeprowadzone metody badań pozwalają zrealizować zamierzone cele badawcze. Doktorantka przeanalizowała 166 pacjentów wybranych na podstawie jasnych kryteriów włączenia i wyłączenia. Każdy pacjent został poddany diagnostyce kardiologicznej i urologicznej celem wykluczenia chorób nowotworowych układu moczowo-płciowego. Objawy ze strony dolnych dróg moczowych w stopniu umiarkowanym występowały u 29% mężczyzn, natomiast u kolejnych 8% mężczyzn rozpoznano LUTS w stopniu ciężkim. Wśród pozostałych pacjentów nie było przesłanek klinicznych, aby rozpoznać LUTS lub objawy cechowały się niewielkim stopniem nasilenia. Pacjenci z umiarkowanym/ciężkim LUTS byli starsi w stosunku do pacjentów bez LUTS/łagodnym LUTS (66,9 vs. 60,3 lat; $p < 0,001$). W tej grupie pacjentów częściej występowało nadciśnienie tętnicze (79% vs. 69,2%), choroba wieńcowa (77,4% vs. 68,3%) i cukrzyca (35,5% vs. 28,8%). Pacjenci z chorobą wieńcową mieli zdecydowanie większe nasilenie objawów ze strony dolnych dróg moczowych w stosunku do pacjentów z migotaniem przedsionków czy niewydolnością serca (średnia punktacja w skali IPSS 8,9 vs 5,6 vs 5,5; $p = 0,004$). Doktorantka zauważa, że wraz ze stopniem nasilenia LUTS wzrastała częstość występowania nadciśnienia tętniczego (obserwowany trend), choroby wieńcowej (obserwowany trend) oraz cukrzycy (obserwowany trend). Wydaje mi się, że badane zjawiska byłyby istotne statystycznie, gdyby grupa pacjentów, u których obserwowano ciężki stopień nasilenia LUTS miała większą liczebność. Doktorantka przygotowała również bardzo ważny rozdział pt. "Ograniczenia pracy", gdzie dyskutuje wielkość omawianych grup i jej wpływ na wyniki. Brakuje mi jednak w rozdziale omawiającym wyniki wyraźnych sugestii wskazujących na wyniki istotnie statystyczne oraz na wyniki wykazujące się jedynie określonym trendem bez statystycznej istotności, mimo iż wszystkie dane są statystycznie

opracowane i przedstawione. Taki dodatkowy komentarz ułatwiłby płynność w analizie materiału.

Dyskusja napisana jest klarownie, uwzględnia najistotniejsze zagadnienia z zakresu chorób sercowo-naczyniowych w powiązaniu z zmianami w obrębie dolnych dróg moczowych, czyta się ją dobrze. W dyskusji Doktorantka wyczerpująco przedstawia koncepcje i przemyślenia dotyczące tego tematu w oparciu o własne wyniki, jak i dostępne piśmiennictwo, które jest właściwie użyte w dyskusji. Przeprowadzone badanie jest jednym znanym badaniem oceniającym częstość, stopień nasilenia i czynniki wpływające na występowanie objawów ze strony dolnych dróg moczowych u mężczyzn ze zdiagnozowaną chorobą układu sercowo-naczyniowego. Co więcej badanie to ma charakter prospektywnej analizy epidemiologicznej. Doktorantka sprawnie przeanalizowała własne wyniki i porównała z dostępnymi w piśmiennictwie danymi dotyczącymi odpowiednio wieku, nadciśnienia tętniczego, cukrzycy, choroby wieńcowej i ich asocjacji z LUTS. Na podstawie analizy własnych wyników z obserwacjami innych autorów przygotowała rozdział opisujący korzyści wynikające z multidyscyplinarnego i spójnego leczenia chorób sercowo naczyniowych i objawów z dolnych dróg moczowych. Podoba mi się takie podejście.

Dyskusję kończą cztery zwięzłe i klarowne wnioski, które jak najbardziej odpowiadają założeniom przyjętym w celach pracy. Rozbudowałbym jedynie wniosek drugi i wskazał, które czynniki uzyskały statystyczną istotność, a które wykazują trend wymagający potwierdzenia w oparciu o większe grupy pacjentów.

3. Ocena końcowa

Całą pracę oceniam jako zwięzłą, interesującą oraz przesiąkniętą świeżym spojrzeniem.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w Art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach naukowych i tytule naukowym w sztuce w związku z Art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 3 lipca 2008. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce. Podkreślam zasługi naukowe Doktorantki dla rozwoju danej

dyscypliny wiedzy i składam wniosek do Rady Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego w Warszawie o dopuszczenie lek. Karolinę Semczuk-Kaczmarek do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU
Collegium Medicum Im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
Katedra Urologii i Andrologii
ul. M. Curie Skłodowskiej 9, 85-094 Bydgoszcz
tel./fax 52 585 6080
e-mail: katurol@cm.umk.pl

KIEROWNIK
Katedry Urologii i Andrologii
prof. dr hab. Tomasz Drewna